

**Антипасха. Неділя Апостола
Томи.**

Antipascha. St. Thomas Sunday.

Fr. Ihor Kutash - о. Ігор Куташ
kutash@unicorne.org

**«О блаженний сумнів Томи, який
привів серця вірних до пізнання ...»**

«Я люблю питати Священиків чи вони вірять у Бога.» Так недавно розпочалася розмова недавно між Священиком і його другом, який провідував його з-поза міста, на обіді, якого вони зарядили, щоб порозмовляти про події їхнього життя. Це питання дало добру нагоду на відкриту дискусію щодо співвідношення між вірою і сумнівом.

Подія, яку ми святкуємо в сьогоднішню Неділю кидає світло на цю справу. Треба нам пригадати, що Апостол Тома був вірною людиною. Тоді коли інші Ученики побоювалися піти побачити недужого Лазаря, тому що він мешкав недалеко Єрусалиму, де, як вони добре знали, життя Ісуса було під загрозою, це Тома сказав: «Ходімо й ми, щоб померти з Ним» (Івана 11:16). Дивним є те, що вислів Томи «Не повірю» такий відомий, що його нерідко називають «невірним Томою», тоді коли його

**“O excellent unbelief of Thomas,
which led the hearts of the
faithful to knowledge...”**

“I like to ask priests whether or not they believe in God.” So began an interesting conversation recently between a pastor and his friend visiting from out of town at a lunch meeting they had arranged to catch up on what had been going on their lives. This provided a welcome opportunity for an honest discussion about the relationship between faith and doubt.

The event we celebrate on today’s Sunday sheds light on this matter. The Apostle Thomas, we should remember, was a man of loyalty. When the other disciples were afraid to go to see the sick Lazarus because he lived so close to Jerusalem where they knew Jesus’ life was in danger, it was Thomas

вислів: «Ходімо й ми, щоб померти з Ним», який мав би здобути для нього назву «вірний Тома», переважно забувається.

Тома любив Господа. Це його любов спонукала його відмову піддаватися самообманові про те, що його улюблений Учитель живий тоді коли Він насправді – мертвий і він вже не побачить Його аж на Воскресінню. Ми також повинні пригадати те, що віра в воскресіння була основною справою, яка відрізняла Фарисеїв, яких дуже поважали в тих днях, від садукеев, які мали владні становища. Тома поділяв смуток всієї громади Христової про ті події Великої П'ятниці і напевно зі смутком примирився з тим, що вже не побачить Ісуса аж до того завершення часу, коли буде воскресіння всіх. Він мабуть і відчував розчарування самим собою, що тоді коли прийшла та важка критична хвилина арешту Ісуса, то він разом з іншими Учениками покинув улюбленого Учителя. Він вирішив, що він не дасться обманути, що Господь переміг смерть, хоч як би та думка не заспокоювала його, хіба що так воно дійсно було.

Церква не обвинувачує його, а навпаки в Стихирі на Вечірні, яку служимо перед цією Неділею називає його сумнів «блаженим», бо ж він «привів серця вірних до пізнання». Бо ж то цей сумнів спонукав нашого ласкавого Господа дати Томі той доказ Своєї перемоги над смертю Своєю ж таки смертю, який викликав визнання Томи, що Ісус – Господь і Бог (Івана 20:28). А Ісус тоді визнав Тому – вірним, додавши «Блаженні ті, що не побачили, а ввірували» (20:29).

Улюблені брати й сестри, ми також боремося з вимогами життя та з

who said: "Let us also go to die with Him" (John 11:16). It is a curious thing that Thomas' "I will not believe" is so well-known that he is commonly called "doubting Thomas" while his "Let us also go to die with Him", which ought to get him the title "faithful Thomas", is usually ignored.

Thomas loved His Lord. It was because of his love for Him that he did not want to give way to self-deception, to consider His beloved Master to be alive whereas He was in fact dead and lost to him, at least until the final Resurrection. We must recall that belief in the final Resurrection was the very thing that distinguished the Pharisees, who were held in great esteem in those days, from the Sadducees who held positions of power. Thomas shared everyone's grief about what had happened on Good Friday, and was probably sadly resigned to not seeing Jesus again until that last day at the consummation of time. He was probably disappointed in himself, that when the hour of crisis had come, he had, like the other disciples, abandoned the beloved Master. He was certainly not going to let himself be fooled into thinking that the Lord had overcome death, comforting though the thought might be, unless that were truly shown to be the case.

So far from blaming Him the Church, in a Sticheron of the Vespers celebrated on the eve of this Sunday, calls his doubt an "excellent unbelief,

наближенням смерті, яка забирає наших улюблених одне за одним, і знаємо, що посягає і на нас. Ми також стараємося дати раду з сумнівами, про які запит того друга священика напрошував розмову. Ми не повинні боятися цієї теми. Ми не повинні боятися зустрічати свої сумніви. Сумніви будуть – хоч би й не висловлені – аж до хвилини, коли ми повністю дійдемо до того досвіду, якого мав Тома, коли остаточно конкретно зустрінемо Того, Який переміг смертю смерть.

До того часу нехай цей досвід Томи служить нам, як доказ для тієї віри, яку він і ми разом з ним визнаємо: Ісус – істинний Господь і Бог. Він перетворив смерть на життя. Він виконав це для нас усіх. Ми не помираємо – наші улюблені не помирають. Лишається нам святкувати, визнавати й виявляти ту перемогу проявляючи Його життя у нас, доки ми в цьому світі. А це означає, що ми можемо ділитися розмовою про наші сумніви, але ми завжди повинні визнавати й проголошувати свою віру і своє життя будувати саме на ній а не на сумнівах.

Господи, Ти що перетворив сумніви Томи на віру, як і перетворив смерть на життя, перетворюй і нас з дня на день із тих, які переможені сумнівами та зневірою на переможних, що визнають Твою істину й Життя у слові та ділі тепер і навіки. Амінь.

which led the hearts of the faithful to knowledge". For it was this doubt that moved our gracious Lord to provide Thomas and us with evidence of his victory over death by His death, which moved Thomas to his confession that Jesus is Lord and God (John 20:28). And Jesus proclaims Thomas to be a believer, adding "Blessed are they that have not seen, and yet have believed" (20:29).

Beloved brothers and sisters, we too, as those struggling to deal with the challenges of life, with the approach of death which one by one claims our loved ones, and, we know, also reaches for us, deal with the issues of belief and doubt, about which the pastor's friend had invited a discussion. We must not be afraid to visit this topic. We must not be afraid to confront our doubt. Doubt will remain, at least in potential, up to the very time when we fully experience, as did Thomas, the ultimate evidence of the concrete meeting of the One who has overcome death.

Until that time, let this experience of Thomas' serve as a confirmation of the faith he and we along with him profess and confess: Jesus is truly Lord and God. He has transformed death into life. He has done it for us all. We do not die – our loved ones do not die. Jesus has won the victory for us. It remains for us to celebrate, confess and show that victory by manifesting His life in us as long as we are in this world. And that means

that we may share our doubts, but we must always confess and proclaim our faith and build our lives upon it and not upon our doubts

Lord, You Who transformed Thomas' doubt into faith, even as You transformed death into life, transform us from day to day from those defeated by doubt and unbelief into the victorious proclaimers of Your truth and life in word and deed, now and always. Amen.

